

**Inkubator innowacji społecznych TransferHUB
od edukacji do zatrudnienia**

KARTA INNOWACJI

Temat, w którym działał inkubator	Przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej
Nazwa inkubatora (lidera)	Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
Nazwa innowacji	Grupy Zabawowe+
Innowator	Fundacją Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego
Problem, na który odpowiada pomysł	Głównym problemem, na jaki odpowiada projektowana innowacja, jest niekorzystana sytuacja młodych kobiet, mieszkających na wsi, które w związku z urodzeniem lub wychowaniem dziecka, przerwały swoją ścieżkę rozwoju zawodowego, często zatrzymując się na etapie różnego poziomu edukacji szkolnej. Kobiety te mierzą się z różnymi barierami utrudniającymi im wejście lub powrót na rynek pracy.
Kto może skorzystać z rozwiązania? - odbiorcy innowacji	Matki (w szczególności z gmin wiejskich i małych miast).
Kto może skorzystać z rozwiązania? - użytkownicy innowacji	Domy kultury, placówki opieki nad dziećmi, organizacje pozarządowe wspierające młodych rodziców.
Na czym polega innowacja? - zwięzły opis innowacji	Innowacja jest próbą odpowiedzi na trudności z podjęciem pracy zawodowej przez młode matki mieszkające na terenach wiejskich, gdzie brak jest infrastruktury w postaci żłobków i przedszkoli. Innowatorzy postanowili wykorzystać potencjał już istniejących Grup Zabawowych, czyli systematycznych spotkań matek z dziećmi prowadzonych przez animatorki. Zaprojektowany cykl zajęć służył rozbudzeniu w młodych matkach aspiracji oraz zachęceniu ich do zaplanowania własnych ścieżek rozwoju zawodowego. Innowacja polega także na stworzeniu modelu wzajemnej opieki, który umożliwia młodym matkom dzielenie obowiązków opieki nad dziećmi w celu powrotu na rynek pracy.

Elementy modelu - produkty końcowe innowacji	Model Grupy Zabawowe Plus wraz z opisem jego zastosowania w postaci dokumentu tekstowego i archiwum z załącznikami.
Prawa autorskie	<p><i>Właścicielem autorskich praw majątkowych do niniejszego Utworu jest Skarb Państwa – Ministerstwo Rozwoju. W celu uzyskania prawa do korzystania z autorskich praw majątkowych do niniejszego Utworu dla dowolnego celu, również komercyjnego, należy zwrócić się o przyznanie licencji na wykorzystanie tych praw do ich właściciela. Licencja ta zostanie udzielona nieodpłatnie.</i></p> <p><i>Rozpowszechniając lub publicznie wykonując niniejszy Utwór lub jakikolwiek utwór zależny, licencjobiorca jest zobowiązany zachować w stanie nienaruszonym wszelkie oznaczenia związane z prawno-autorską ochroną Utworu oraz zapewnić, stosownie do możliwości używanego nośnika lub środka przekazu oznaczenie, a w przypadku utworu zależnego, oznaczenie wskazujące na wykorzystanie Utworu w utworze zależnym (np. "francuskie tłumaczenie Utworu Twórcy," lub "koncepcja na podstawie Utworu Twórcy").</i></p> <p>Stan prawny na 31 maja 2019 r.</p> <p><i>Twórcy i Twórczynie: Dominik Kmita i Maria Kozak</i></p>

Inkubator innowacji społecznych TransferHUB od edukacji do zatrudnienia jest częścią projektu „TransferHUB – generowanie, wsparcie grantowe i inkubacja innowacji społecznych. Przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej”, który realizują: Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w partnerstwie z PwC Sp. z o.o. oraz Pracownią Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” w ramach programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, finansowanego z Funduszy Europejskich.

MODEL „GRUPY ZABAWOWE PLUS”

Właścicielem autorskich praw majątkowych do niniejszego Utworu jest Skarb Państwa – Ministerstwo Rozwoju. W celu uzyskania prawa do korzystania z autorskich praw majątkowych do niniejszego Utworu dla dowolnego celu, również komercyjnego, należy zwrócić się o przyznanie licencji na wykorzystanie tych praw do ich właściciela. Licencja ta zostanie udzielona nieodpłatnie.

Rozpowszechniając lub publicznie wykonując niniejszy Utwór lub jakikolwiek utwór zależny, licencjobiorca jest zobowiązany zachować w stanie nienaruszonym wszelkie oznaczenia związane z prawno-autorską ochroną Utworu oraz zapewnić, stosownie do możliwości używanego nośnika lub środka przekazu oznaczenie, a w przypadku utworu zależnego, oznaczenie wskazujące na wykorzystanie Utworu w utworze zależnym (np. "francuskie tłumaczenie Utworu Twórcy," lub "koncepcja na podstawie Utworu Twórcy").

Twórca i Twórczyni: Dominik Kmita i Maria Kozak

Model "Grupy Zabawowe Plus" jest wynikiem i podsumowaniem projektu innowacyjnego Grupy Zabawowe Plus zrealizowanego przez Fundację Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego w ramach Inkubatora Innowacji Społecznych TransferHUB (www.transferhub.pl) prowadzonego przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych FISE>, PwC Polska Spółka z o.o. oraz Fundację Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w ramach Funduszy Europejskich.

Opis funkcjonalny modelu Grupy Zabawowe Plus

Cel:

Głównym celem zastosowania modelu pn. „Grupy Zabawowe Plus” jest doprowadzenie do sytuacji, w której młode niepracujące matki (które posiadają znacznie ograniczony dostęp do formalnych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, a to właśnie na nich spoczywa zadanie opieki nad dzieckiem) będą mogły wygospodarować czas na zaplanowanie i podjęcie działań, pozwalających im odnaleźć się na rynku pracy. Chcemy także, aby matki dzięki zaplanowanym działaniom miały zapewnioną przestrzeń i wsparcie merytoryczne do planowania swojej przyszłości zawodowej.

Cele pośrednie:

- Przygotowanie Animatorów/Animatorek Grup Zabawowych do przeprowadzenia z matkami spotkań tematycznych dotyczących powrotu do pracy i planowania ścieżki rozwoju zawodowego poprzez przeprowadzenie doskonalenia dla Animatorów/Animatorek oraz dostarczenie im materiałów do pracy.
- Podniesienie kompetencji matek w zakresie profesjonalnej opieki nad małymi dziećmi poprzez przeprowadzenie dla nich 32-godzinnego szkolenia „Super mama – super niania” oraz dostarczenie materiałów edukacyjnych.
- Dostarczenie matkom wiedzy na temat możliwości łączenia ról rodzinnych z pracą zawodową poprzez przygotowanie poradnika "Pracujące mamy z Grup Zabawowych - dobre przykłady".
- Ułatwienie matkom podjęcia samopomocowej opieki nad dziećmi dzięki wypracowaniu procedury (zasad) naprzemiennej opieki nad dziećmi oraz przygotowanie matek do korzystania z tego narzędzia.

Opis grupy docelowej – użytkowniczek projektu:

Działania pn. „Grupy Zabawowe Plus” skierowane są do matek w wieku od 21 do 29 lat*, mieszkających w gminach wiejskich i wiejsko-miejskich**, które mają znacznie utrudniony dostęp do formalnych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 i jednocześnie to właśnie na nich spoczywa obowiązek sprawowania opieki nad najmłodszymi dziećmi.

*działania mogą być proponowane także matkom powyżej 29 r.ż. w podobnej sytuacji społecznej i zawodowej

**nie ma przeciwwskazań, żeby proponowane rozwiązania przeprowadzać w miastach

Opis głównych realizatorów:

Głównymi realizatorami działań są Animatorzy/Animatorki Grup Zabawowych. Są to odpowiednio przygotowane osoby, które planują i prowadzą spotkania Grup Zabawowych dla rodziców z małymi dziećmi.

Czym jest Grupa Zabawowa?

Grupa Zabawowa (GZ) to systematyczne spotkania rozwojowo-edukacyjne dla małych dzieci i ich rodziców (głównie matek). Spotkania są organizowane dla nie więcej niż 10 dorosłych i 10 dzieci (użytkownicy). Spotkania prowadzi przygotowana Animatorka/ przygotowany Animator (główny realizator), która/ który podczas wspólnej zabawy z dziećmi i rodzicami pokazuje, jak wspierać rozwój dzieci. GZ są doskonałą okazją dla matek do wychodzenia z domu i uspołeczniania. Matki wspólnie z Animatorką/ Animatorem opracowują zasady funkcjonowania GZ, program pracy z dziećmi, pomagają lub same prowadzą zabawy. Spotkania GZ to jednocześnie przestrzeń do wymiany doświadczeń, do dzielenia się własnymi obawami, wątpliwościami, ale także pragnieniami i potrzebami.

Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego od ponad 9 lat pomaga w tworzeniu GZ, w zdecydowanej większości na terenach wiejskich (obecnie około 150 działających GZ na terenie całej Polski). Pomysł tworzenia GZ zaczerpnięty został w Irlandii, gdzie większy nacisk położony jest na aktywizację i usamodzielnianie kobiet. Fundacja jak dotąd koncentrowała się na wspieraniu umiejętności wychowawczych rodziców. Teraz dodała nowy element do funkcjonowania GZ, który może wesprzeć mamy w planowaniu ścieżki ich rozwoju osobistego i zawodowego.

Czym jest „Plus” w tradycyjnej Grupie Zabawowej?

Symboliczny „Plus” oznacza dodanie nowego elementu do funkcjonowania GZ, który pozwala wspierać mamy w planowaniu ścieżki rozwoju osobistego i zawodowego.

Jak zrealizować cykl działań w modelu pn. „Grupy Zabawowe Plus”?

Jak doprowadzić do sytuacji, w której mamy będą planować ścieżki rozwoju osobistego i zawodowego oraz wygospodarują czas na podjęcie działań pozwalających się im na wejście lub powrót na rynek pracy?

Krok 1

Rekrutacja uczestniczek innowacyjnego rozwiązania

Współpraca z Animatorką/ Animatorem Grupy Zabawowej, która/ który chce podjąć się nowego wyzwania.

Nawiązanie kontaktu z aktywnymi Animatorkami/ Animatorami Grup Zabawowych lub z osobą, która chciałaby zostać Animatorem Grupy Zabawowej, po odpowiednim przeszkoleniu.

Nawiązanie kontaktu z przedstawicielami lokalnych instytucji (Urząd Gminy/ Urząd Miasta, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury, lokalne organizacje pozarządowe), które pomogą rozpowszechnić w społeczności lokalnej, a zwłaszcza wśród młodych matek, informacje dotyczące Grupy Zabawowej Plus.

Przygotowanie informacji na temat Grup Zabawowych Plus (informacje o Grupie Zabawowej są na stronie <http://www.frd.org.pl/programy/grupy-zabawowe/>) wraz zaproszeniem do udziału w spotkaniach oraz rozpowszechnienie ich poprzez dostępne strony internetowe, media społecznościowe, plakaty informacyjne oraz przekaz bezpośredni.

Przeprowadzenie rekrutacji, korzystając z **formularza rejestracyjnego** w wersji elektronicznej i papierowej*. Zweryfikowanie zgłoszeń i utworzenie listy uczestniczek.

Przygotowanie i podpisanie **Porozumienia** z władzami gminy, na terenie której będą odbywały się spotkania Grupy Zabawowej Plus. Porozumienie to pozwoli nawiązać współpracę z osobami decyzyjnymi, których wsparcie może być pomocne w realizacji innowacyjnego rozwiązania*.

*Patrz - zasoby konieczne do zastosowania modelu

Krok 2

Poszerzenie kompetencji Animatorki/ Animatora Grup Zabawowych

Animatorka/ Animator posiada oprócz kompetencji związanych z prowadzeniem spotkań Grup Zabawowych, kompetencje do prowadzenia rozmów z kobietami nt. związane z powrotem do pracy i planowaniem ścieżki rozwoju zawodowego.

Przygotowanie programu doskonalenia dla Animatorerek/Animatorów Grup Zabawowych wraz materiałami edukacyjnymi, w tym ośmiu scenariuszy spotkań tematycznych oraz zestawem zadań domowych w „Zeszycie SuperMamy”*.

Ważnym elementem przygotowania Animatorki/Animatora jest wyposażenie go w kompetencje inspirowania, prowadzenia, puentowania rozmów/dyskusji z matkami dotyczących ich mocnych stron oraz wyzwań, jakie przed nimi stoją, a także rozpoznawania szans i zagrożeń w ich najbliższym środowisku. Pokazanie Animatorce/ Animatorowi jak pomagać matkom w rozpoznawaniu lokalnego rynku pracy i dostępnych możliwości. By przygotować Animatorkę/Animatora do powyższych zadań należy przeprowadzić dla niego szkolenie doskonalące wg opracowanego programu*.

*Patrz - zasoby konieczne do zastosowania modelu

Krok 3

Animacja tematycznych spotkań dla matek z Grupy Zabawowej Plus

Animatorka/Animator przeprowadza osiem dwugodzinnych spotkań Grupy Zabawowej Plus*

Wykorzystując nowe kompetencje i scenariusze spotkań tematycznych** Animatorka/ Animator przeprowadza cykl spotkań tematycznych rozłożonych na ok. dwa miesiące – jedno dwugodzinne spotkanie w tygodniu.

Spotkania mają pomóc matkom w rozpoczęciu myślenia o karierze zawodowej, w rozpoznaniu swoich zasobów i kierunków szukania pracy. Wprowadzenie tego nowego wątku tematycznego do spotkań GZ pozwala matkom lepiej się poznać, nabrać do siebie większego zaufania i szukać wspólnych rozwiązań np. w zakresie opieki nad dziećmi.

By zachęcić matki do odważniejszego myślenia o podjęciu pracy i zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej przygotowano **poradnik pt. "Pracujące mamy z Grup Zabawowych - dobre przykłady"**^{**}. Znalazły się w nim wywiady z matkami, które z sukcesem łączą role rodzinne i zawodowe. Dotarliśmy do kobiet mających małe dzieci i pracujących zawodowo, które uczestniczą lub uczestniczyły w spotkaniach Grup Zabawowych. Przykłady w poradniku są adekwatne do sytuacji uczestniczek innowacji.

*Testowanie innowacji pokazało, że ilość spotkań tematycznych powinna zostać zwiększona. Animatorzy przekazały informację, że scenariusze spotkań są dość rozbudowane, specyfikacja spotkania Grupy Zabawowej wymaga uwzględniania aktualnych potrzeb dzieci, stąd zalecane jest dopasowanie realizacji scenariuszy do indywidualnych możliwości każdej Grupy. Dodatkowo warto poprzedzić spotkania tematyczne spotkaniami integracyjnymi dla kobiet, nawet jeśli Grupa Zabawowa już wcześniej się spotykała. To rozwiązanie przewiduje nieco inną formułę spotkań niż tradycyjna Grupa Zabawowa, gdzie większy akcent położony jest na działania matek.

**Patrz - zasoby konieczne do zastosowania modelu

Krok 4

Wzmocnienie kompetencji opiekuńczych mam

Mamy przechodzą szkolenie „Super mama – super niania” wzmacniające ich kompetencje opiekuńcze.

Żeby pokazać matkom jedną z możliwych ścieżek rozwoju zawodowego, a przede wszystkim wzmocnić ich kompetencje opiekuńcze, a także uwspólnić ich podejście do rozwoju i potrzeb małych dzieci, przygotowaliśmy 32-godzinne szkolenie "Super mama-super niania", składające się z 5 bloków tematycznych: *Pierwsza pomoc przedmedyczna i profilaktyka zdrowotna* (8 godz. dydaktycznych), *Rozwój dziecka w okresie wczesnego dzieciństwa* (8 godz. dydaktycznych), *Codzienny rytm dnia* (4 godz. dydaktyczne), *Stymulowanie wszechstronnego rozwoju dziecka* (4 godz. dydaktyczne), *Współpraca z rodzicami* (8 godz. dydaktycznych) wraz z materiałami dydaktycznymi – „Pomocnikiem Super niani”^{*}.

Podczas zajęć dydaktycznych zapewnialiśmy opiekę nad dziećmi, aby umożliwić wszystkim matkom udział w szkoleniu.

*Patrz - zasoby konieczne do zastosowania modelu

Krok 5

Procedura (zasady) naprzemiennej opieki nad dziećmi

Matki korzystają z samopomocowej opieki nad dziećmi.

Ostatnim krokiem jest pomoc matkom w zorganizowaniu systemu naprzemiennej opieki nad dziećmi. W czasie wygospodarowanym, dzięki opiece nad dzieckiem przez koleżankę, matka np. będzie mogła szukać pracy, podnosić swoje kwalifikacje, by zwiększyć swoje szanse na rynku pracy lub podjąć pracę niani. Aby zorganizować samopomocowy system opieki nad dziećmi przygotowaliśmy **Kartę Dziecka z przykładowymi zasadami opieki nad dziećmi**, która stanowi źródło najważniejszych informacji o dziecku, jak również pełni funkcję kontraktu pomiędzy matkami*. Matki zapoznały się z kartą, uzupełniły ją oraz uzgodniły dni, w których podjęły próbę testowania tego rozwiązania.

*Patrz - zasoby konieczne do zastosowania modelu

Zasoby konieczne do zastosowania modelu:

- materiały metodyczne i edukacyjne do wykorzystania (załączniki):
  - załącznik nr 2. Wzór formularza rejestracyjnego na potrzeby rekrutacji do innowacji w wersji papierowej;
  - załącznik nr 3. Wzór deklaracji uczestnictwa w projekcie;
  - załącznik nr 4. Wzór Porozumienia o współpracy z gminą;
  - załącznik nr 6. Program szkolenia doskonalącego, którego celem było przygotowanie Animatorów/ Animatorów Grup Zabawowych Plus (GZ+) do prowadzenia tematycznych spotkań dla matek;
  - załącznik nr 7. Scenariusze tematycznych spotkań z matkami;
  - załącznik nr 8. Plansze do spotkań tematycznych z matkami;
  - załącznik nr 9. Zeszyt ćwiczeń „Super mamy”;
  - załącznik nr 10. Materiały informacyjne dla Animatorów/Animatorów GZ+;
  - załącznik nr 14. Program 32-godzinnego szkolenia doskonalącego dla matek pn. „Super mama – super niania”;
  - załącznik nr 15. Scenariusze 5 bloków tematycznych szkolenia pn. „Super mama – super niania”;
  - załącznik nr 16. Materiały dydaktyczne do szkolenia pn. „Super mama – super niania” – „Poradnik super niani”;
  - załącznik nr 17. Publikacja pn. „Pracujące mamy z GZ – dobre przykłady”
  - załącznik nr 24. Karta Dziecka wraz z przykładowymi zasadami działania samopomocowego systemu opieki nad dziećmi;
  - załącznik nr 34. Opracowanie: Opieka nad dzieckiem - odpowiedzialność prawna;
- pomieszczenie, w którym będą odbywać się spotkania Grupy Zabawowej Plus;
- sala szkoleniowa z zapleczem technicznym (komputer, rzutnik multimedialny, flipchart);
- opiekunka, która będzie zajmować się dziećmi w trakcie szkolenia „Super mama – super niania”, ewentualnie wspierać pracę Animatorów/Animatorów podczas spotkań tematycznych dla matek;
- trenerzy, posiadający odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne, niezbędne do przeprowadzenia szkolenia „Super mama – super niania”.